

Návrh na schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu v Slovenskej republike v roku 2024

1. Vybraným zraniteľným odberateľom plynu (podľa nariadenia vlády SR č. 463/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti, maximálna cena za časť regulovanej dodávky elektriny pre vybraných zraniteľných odberateľov elektriny a maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu a podmienky ich uplatnenia) je koncový odberateľ plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho bodu a siedmeho bodu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“).

Predmetná definícia je rovnaká ako vybraný zraniteľný odberateľ plynu podľa § 3 písm. a) bodov 10.2., 10.6. a 10.7. zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“), ktorým je odberateľ plynu v domácnosti, odberateľ plynu mimo domácnosti okrem odberateľa plynu s celkovým ročným odberom plynu za predchádzajúci rok najviac 100 000 kWh, ktorý odoberá plyn na prevádzku zariadenia sociálnych služieb zapísaného do registra sociálnych služieb, na prevádzku zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, na prevádzku bytového domu s nájomnými bytmi vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú určené na sociálne bývanie podľa osobitného predpisu, alebo na prevádzku bytového domu s nájomnými bytmi v rámci štátom podporovaného nájomného bývania podľa osobitného predpisu, ako aj skupina koncových odberateľov plynu, ktorými sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, odoberajúca plyn na výrobu tepla a ohrev teplej úžitkovej vody pre domácnosti, zákonne zastúpená fyzickou osobou alebo právnickou osobou vykonávajúcou správu spoločného tepelného zdroja zásobujúceho bytový dom teplom a teplou úžitkovou vodou.

2. Predkladaný materiál navrhuje východiská pre riešenie situácie spojennej s vysokými cenami dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu na území Slovenskej republiky a ich dopadom na týchto odberateľov, ako aj na štátne kompenzačné mechanizmy v rámci stanovených cenových stropov na dodávku plynu na základe príslušného nariadenia vlády SR č. 463/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti, maximálna cena za časť regulovanej dodávky elektriny pre vybraných zraniteľných odberateľov elektriny a maximálna cena za časť regulovanej dodávky plynu pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu a podmienky ich uplatnenia (ďalej len „nariadenie vlády“).
3. Cieľom materiálu je úpravou a spresnením parametrov vstupujúcich do výpočtu ceny plynu pri dodávke plynu konečným odberateľom pokrytých nariadením vlády zabrániť negatívnemu vplyvu vysokých cien plynu na koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu na kompenzačné energetické schémy z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre týchto odberateľov plynu, ako aj finančných zdrojov štátu potrebných na kompenzácie a potreba riešenia uvedeného prostredníctvom návrhu všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti,

kvality a ceny dodávok plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu (ďalej aj „VHZ“).

4. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej „MH SR“ alebo „ministerstvo“) na základe § 24 ods. 2 zákona o energetike predkladá v materiáli vláde SR návrh opatrenia vo VHZ v roku 2024.
5. Spôsob výpočtu ceny dodávky plynu pre zraniteľných odberateľov plynu na rok 2024 bol stanovený vo vyhláske Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 450/2022 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia dodávky plynu (ďalej len „vyhláška“), ktorú Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) vydal na základe § 40 ods. 1 písm. a) až e), i) a l) zákona o regulácii.
6. Do výpočtu priemernej maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho bodu a siedmeho bodu zákona o regulácii na rok 2024 vstupovala hodnota 78,1 €/MWh vypočítaná v zmysle § 7 a § 8 vyhlášky. Táto cena obsahuje aj koeficient korigujúci rozdiel medzi základnou burzovou cenou a diagramom dodávky plynu vo výške 10 % a tiež primeraný zisk vo výške 3 €/MWh.
7. Základná burzová cena $CE_{THE,t}$ vstupujúca do výpočtu priemernej maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti a vybrané skupiny zraniteľných odberateľov plynu podľa vyhlášky je aritmetický priemer denných cien s dodaním v roku t burzy EEX (European Energy Exchange), produktu THE Calendar + X v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. októbra roku $t-2$ do 30. septembra roku $t-1$, pričom hodnota X je dva pre každý deň tohto obdobia v roku $t-2$ okrem posledných dvoch dní roku $t-2$, v ktorých sa obchoduje na burze, a hodnota X je jedna pre každý deň tohto obdobia v roku $t-1$ a posledné dva dni roku $t-2$, v ktorých sa obchoduje na burze. Aritmetický priemer denných cien za toto obdobie bol vo výške 68,25 €/MWh. Po uplatnení koeficientu k_{spd} a primeraného zisku je maximálna cena vo výške 78,1 €/MWh. Táto cena potom vstupovala do sadzieb za odobratý plyn (variabilná zložka ceny za dodávku plynu).
8. MH SR navrhuje vo VHZ ustanoviť základnú maximálnu priemernú cenu za dodávku plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu vo výške 73,14 €/MWh, ktorá už obsahuje aj koeficient korigujúci rozdiel medzi základnou burzovou cenou, diagramom dodávky plynu pre všetkých relevantných zraniteľných odberateľov plynu a časový aspekt nákupu plynu vo výške 30,9 % a primeraný zisk vo výške 3 €/MWh.
9. Základná burzová cena je v tomto prípade vo výške 53,59 €/MWh. Táto cena je stanovená na základe aritmetického priemeru denných hodnôt burzy EEX (European Energy Exchange), produktu THE Cal – 24 za obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023, t. j. za celý kalendárny rok 2023.
10. Dôvodom určenia tejto ceny je predovšetkým bezprostredne predchádzajúce obdobie pred rozhodujúcim rokom fyzickej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu, t. j. rokom 2024. Taktiež podstatným faktorom pri rozhodovaní pri určení tejto ceny bolo už relatívne stabilné obdobie roku 2023 v rámci volatility burzových trhových cien plynu. V súčasnosti sú

evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady pre obnovenie efektívneho trhu s energiami, trhové ceny plynu klesli o viac ako 50 % oproti januáru 2023. Z uvedeného je zrejmé, že súčasné náklady na nákup plynu sú nižšie, ako ceny za nákup tejto komodity v roku 2022, ktoré sú reflektované v koncovej cene plynu pre zraniteľných odberateľov plynu. Aktuálny vývoj trhových cien plynu na komoditných burzách je premietnutý do určenej ceny 73,14 €/MWh. Ročný priemer denných cien plynu predstavuje tiež dostatočne dlhé obdobie pre dodávateľov plynu realizovať nákup plynu s fyzickou dodávkou v roku 2024.

11. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že stanovené referenčné obdobie vo vyhláške, ktoré slúži ako základ pre výpočet maximálnej ceny za dodávku plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu, neukladá povinnosť pre dodávateľov plynu realizovať nákup plynu pre rozhodujúci rok v tomto stanovenom období, ale predstavuje maximálny cenový strop, ktorý ohraničuje priestor pre dodávateľov plynu na stanovenie maximálnych cien za dodávku plynu pre jednotlivé skupiny zraniteľných odberateľov plynu.
12. MH SR v spolupráci s úradom pred predložením materiálu na rokovanie vlády SR vypracovalo analýzu vplyvu navrhovaného opatrenia vo VHZ na účastníkov trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie.
13. Cieľom tohto materiálu je zabezpečiť, aby dodávatelia plynu, ktorí budú v roku 2024 dodávať plyn koncovým odberateľom plynu v domácnosti a vybraným zraniteľným odberateľom plynu, do výpočtu maximálnych sadzieb za odobratý plyn pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu uplatnili na rok 2024 maximálnu priemernú cenu za dodávku plynu pre zraniteľných odberateľov plynu vo výške 73,14 €/MWh postupom podľa § 7 ods. 2 a § 8 ods. 2 vyhlášky.
14. V súlade s § 11 ods. 6 zákona o regulácii boli regulované subjekty povinné podať cenové návrhy na stanovenie maximálnej ceny za dodávku plynu zraniteľným odberateľom na rok 2024 v lehote do 31. októbra 2023. Podľa § 14 ods. 10 zákona o regulácii úrad rozhodne do 30 dní od začatia konania. MH SR predpokladá, že toho času sú už vydané všetky cenové rozhodnutia o maximálnych cenách za dodávku plynu zraniteľným odberateľom právoplatné.
15. Z uvedeného dôvodu MH SR navrhuje, aby vláda SR súčasne so schválením všeobecného hospodárskeho záujmu podľa tohto materiálu uložila MH SR úlohu, vydať rozhodnutie vo všeobecnom hospodárskom záujme, ktorým sa uloží povinnosť všetkým dodávateľom plynu, ktorí v roku 2024 dodávajú plyn zraniteľným odberateľom plynu, aby podali úradu bezodkladne po doručení tohto rozhodnutia vo všeobecnom hospodárskom záujme návrh na zmenu rozhodnutia z vlastného podnetu v zmysle § 17 ods. 2 písm. d) zákona o regulácii, predmetom ktorého bude uplatnenie maximálnej priemernej ceny za dodávku plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu vo všeobecnom hospodárskom záujme vo výške 73,14 €/MWh pre výpočet maximálnych sadzieb za odobratý plyn pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov plynu podľa § 2 písm. k) šiesteho bodu a siedmeho bodu zákona o regulácii.

16. Kompenzácia dodávateľov plynu za plnenie povinností, ktoré im budú uložené vo všeobecnom hospodárskom záujme, sa riadi príslušnými ustanoveniami zákona o energetike (§ 24a a nasl.).